

Burgemeester van Reenensingel 101
Postbus 420
2800 AK Gouda

T 085 - 486 24 50
E info@sikb.nl
I www.sikb.nl

Verlag (vastgesteld)

Centraal College van Deskundigen (CCvD) Archeologie

Datum: 30 maart 2026
Tijd: 13.30 – 16.30 uur
Locatie: Rijksdienst Cultureel Erfgoed, Amersfoort

Aanwezig:

Dan Vis

Daniel Stiller (DS)
Eli Gehasse (EG)
Eugene Ball
Femke Tomas (FT)
Hans Koopmanschap (HKms)
Henk van der Velde (HvdV)
Jan Willem Oudhof
Joep Hendriks (JH)
John Jansen (JJ)
Ludo Sniijders (LS)
Martijn van Gelderen (MvG)
Nathalie Vossen (NV)
Rien Polak

Patrick van Domburg (PvD)
Esther Wieringa (EW)

Vaste gasten

Suzanne Verkoren (SV, SIKB)
Henk Koster (HK, SIKB)
Jelle de Boer (JdB, SIKB)

Afwezig met bericht

Nathalie Vossen

Toelichters/gasten

Hans Berkien, RvA

Werkt bij

NORMEC

ODU regio Utrecht
RWS
BAAC BV
Saxion
Antea Group
ADC Archeoprojecten
Buro de Brug
Gemeente Nijmegen
Ws Aa en Maas
Provincie Zeeland
BPD
Inspectie O&E
Radboud Universiteit

SIKB

Inspectie

Afgevaardigd door

Certificerende instellingen
CGA
RWS
NVAO
Saxion
VOiA
NVAO
VOIA
BAP/SAMPL
UvW
IPO/IWC
NEPROM
IO&E/Rijk
Archon

Voorzitter
Secretaris (verslag)

Inspectie I&W

Opening en vaststellen agenda

- Welkom aan de leden en eventuele toehoorders

Mira Pieters is aanwezig als toehoorder, zij volgt later dit jaar John Jansen namens UvW op.

- Welkom aan de gasten: Hans Berkien, Raad voor Accreditatie
- Afmeldingen ontvangen van: Nathalie Vossen
- De agenda wordt zonder wijzigingen vastgesteld.

1. Toelichting en gedachtewisseling Raad voor Accreditatie (RvA)

Namens de **Raad voor Accreditatie (RvA)** is Hans Berkien aanwezig voor een toelichting op de rol en werkwijze van de RvA binnen het accreditatiestelsel, in relatie tot het certificatieschema **BRL SIKB 4000** voor archeologisch onderzoek.

Toelichting

- De RvA houdt toezicht op certificerende instellingen en draagt bij aan vertrouwen in schema's en kwaliteit van processen en producten.
- De RvA is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) en opereert zonder winstoogmerk.
- Accreditatie vindt plaats volgens internationale standaarden en via peer review.
- Toetsing richt zich op consistentie, proces en product, met inzet van sectorspecifieke deskundigen.
- Voor archeologie geldt een specifiek accreditatieprotocol binnen het Nederlandse stelsel.
- De norm **ISO 17065** vormt een belangrijke basis voor procescertificering.
- Jaarlijks vindt een audit plaats, waarbij de RvA meeloopt met certificerende instellingen tijdens audits bij certificaathouders.

Aandachtspunten vanuit de toelichting

- Mogelijkheden voor participatie van burgers (o.a. AWN) binnen het schema.
- Levensvatbaarheid van certificatieschema's zoals waterbodems (alternatieven: erkenningsregelingen of overheidstoezicht).
- Verplichte certificering is een beleidskeuze van de overheid.
- Kritische houding ten aanzien van schaal en volume van activiteiten.
- De RvA kan adviseren over verbeteringen in het schema (gericht op accreditatie, niet op inhoud).

Bespreking

- Het schema wordt als stabiel ervaren en kent draagvlak, maar participatie blijft een aandachtspunt.
- IPO vraagt naar vergelijking met andere sectoren: het archeologieschema is relatief klein.
- NVAO merkt op dat het aantal bijwoningen beperkt is; het College kan hierop sturen.
- Vraag of het systeem eenvoudiger kan: dit is mogelijk, bijvoorbeeld via focus op managementsystemen.

Besluit

- Geen formeel besluit gevraagd.
- Leden spreken de wens uit om een vervolgesprek te voeren over specifieke protocollen.
- In de vergadering van september worden onderwerpen hiervoor geïnventariseerd.

Actie

- Presentatie van de RvA wordt gedeeld met de leden.

Besluitvormend deel van de vergadering

2. Voorstel PvA verkenning KNA Waarderingsystematiek

Toelichting

De voorzitter introduceert het voorstel. De huidige waarderingsystematiek (drie waarden en acht criteria) wordt al geruime tijd toegepast. Er zijn signalen dat deze systematiek verbetering behoeft. Het doel van de verkenning is om de systematiek te herijken en toekomstbestendig te maken. Het CCvD wordt gevraagd in te stemmen met het Plan van Aanpak (PvA).

Bespreking

- **CGA (DS):** voorstel om een tweede persoon of klankbordgroep te betrekken.
- **Gebruikersgroep:** betrekken bij de verkenning.
- **VOiA (HKms):**
 - De behoefte van initiatiefnemers en de aansluiting op de Omgevingswet ontbreekt in de vraagstelling.
 - Vraag om expliciete aandacht voor de positie en behoefte van bevoegde overheden.
 - Vraagstuk rond de rol van de juridisch eigenaar dient meegenomen te worden.
- **IPO (LS):** stelt voor de formulering rond “behoud van elke vindplaats” aan te passen.
- **RWS (EG):**
 - Verwijzing naar bijlage in planning (p. 3) verwijderen.
 - Rapportage ter kennisname aan het CCvD.
 - Verzoek om nadere bespreking van differentiatie tussen kleine/grote en eenvoudige/complex vindingplaatsen.
- **BAP/SAMPL (JH):** betrek prospectoren en specialisten expliciet in de verkenning.
- **NEPROM (MvG):** vraagt aandacht voor hoe en wanneer de kennis over Behoud in situ (en de in ontwikkeling zijnde Handreiking behoud in situ) kan worden betrokken”. Dit verwijst dan letterlijk naar de opdrachtschrijving. (Na deze inbreng heeft MvG vanwege persoonlijke omstandigheden de vergadering verlaten).

Besluit

- Instemming met het PvA, onder de volgende aandachtspunten:
 - Instellen van een klankbordgroep;
 - Verruiming en aanscherping van de vraagstelling;
 - Betrekken van relevante stakeholders (o.a. gebruikersgroep, specialisten, overheden);

3. Erkennen opleidingen voor toetreding tot het Actorregister

Toelichting

De commissie Opleidingen heeft een nieuwe aanvraag beoordeeld en hierover advies uitgebracht aan het CCvD. Het CCvD wordt gevraagd om, op basis van dit advies, de betreffende opleiding te erkennen voor toetreding tot het Actorregister. Bij instemming wordt de lijst met erkende opleidingen aangevuld en gepubliceerd op de website van het Actorregister.

Bespreking

- **IPO (LS):** stelt de vraag op basis waarvan het oordeel wordt gegeven, met verwijzing naar punt 5 op de agenda. Er wordt aandacht gevraagd voor de onderbouwing van het beoordelingskader.
- **VOiA (HKMs):** merkt op dat het huidige curriculum leidend is voor de beoordeling en vraagt of en hoe periodieke evaluatie van opleidingen plaatsvindt.
- **Saxion (FT):** spreekt vertrouwen uit in het oordeel van de commissie en benadrukt dat er speling mogelijk moet zijn in de invulling van curricula.
- Vanuit de vergadering wordt benadrukt dat de commissie gemandateerd is om advies uit te brengen.
- Tot op heden zijn adviezen van de commissie steeds gevolgd; dit wordt als uitgangspunt bevestigd.

Besluit

- Het CCvD stemt in met het advies van de commissie Opleidingen.
- De betreffende opleiding wordt erkend voor toetreding tot het Actorregister.

Actie

- De lijst met erkende opleidingen wordt geactualiseerd en gepubliceerd op de website van het Actorregister.

4. Reglement CCvD Archeologie

Toelichting

Het **reglement** van het Centraal College van Deskundigen (CCvD) Archeologie beschrijft de taak, samenstelling en werkwijze van het college. Het CCvD is verantwoordelijk voor het beheer en de doorontwikkeling van de kwaliteitsrichtlijnen binnen de archeologische sector, in het bijzonder het certificatieschema **BRL SIKB 4000** en de bijbehorende protocollen.

Het reglement was toe aan actualisatie. De voorliggende versie is aangepast, met name op het gebied van de rol van het college en de werkwijze. De verantwoordelijkheid voor het Jaarprogramma is inmiddels belegd bij de Programmaraad. Het CCvD wordt verzocht het bestuur van SIKB te adviseren over het vaststellen van het herziene reglement.

HK introduceert het document en licht de belangrijkste wijzigingen toe.

Bespreking

- **CI (DV):** merkt op dat de samenstelling en het stemrecht mogelijk op een later moment nader besproken moeten worden.
- **BAP/SAMPL (JH):**
 - Geeft aan dat de zetel gekoppeld aan NVvA kan vervallen;
 - Verzoekt Saxion te positioneren als onderzoeksinstelling;
- **SAXION (FT):**
 - Wijst op de relatie tussen Saxion en Archon (gezamenlijk stemrecht);
 - Stelt voor de term “universiteiten” te wijzigen in “universiteiten/hogescholen”;
 - Verzoekt verduidelijking van de stemverhouding (volstreekte meerderheid: 50% + 1
 - Vraagt aandacht voor zittingstermijnen.

- **IPO (LS):** vraagt hoe de vaststelling van deskundigheid plaatsvindt wanneer partijen zelf leden afvaardigen en vraagt om verduidelijking van de signaleringsfunctie (dat is het CCvD zelf).
- **RWS (EG):**
 - Vraagt om verduidelijking van de rol en benoeming van een vervangend voorzitter (onafhankelijkheid, positie en stemrecht);
 - Geeft aan dat de relatie met de Programmaraad niet expliciet is opgenomen (toelichting: beide gremia opereren via het bestuur);
 - Signaleert dat leidraden ontbreken en vraagt deze op te nemen;
 - Verzoekt om explicitering van het quorum (vereist percentage stemgerechtigde leden).
- **CGA (DS):**
 - Vraagt om verduidelijking van de verhouding tussen CCvD en bestuur (advies versus besluitvorming);
 - Vraagt naar de dubbele vertegenwoordiging van VNG (toegelicht vanuit verschillende rollen);
 - Wijst op aanpassing van de geheimhoudingsverklaring in relatie tot gewijzigde wetgeving (WOB).

Besluit

- De besproken opmerkingen worden verwerkt in een aangepaste versie van het reglement.
- Er volgt een schriftelijke ronde onder de leden.
- Het CCvD brengt na deze ronde een advies uit aan het bestuur van SIKB over vaststelling van het herziene reglement.

Onderwerpen ter bespreking

5. Notitie commissie Opleidingen – Ba-Ma opleidingen Archeologie in Nederland

Toelichting

Mede op basis van een verzoek om criteria (RUG – Groningen) en signalen van andere opleidingen heeft de commissie zich gebogen over het toelaten van opleidingen. De commissie ziet op basis van dit overleg en de signalen voldoende aanleiding om de opleidingsprogramma's opnieuw tegen het licht te houden. De notitie is signalerend bedoeld.

De voorzitter licht toe dat het gaat om een verkennend gesprek: wat is de rol van het CCvD, en hoe wordt dit onderwerp op een passende manier verder opgepakt?

Bespreking

- **VOiA (HKMs):** deelt de zorg dat instromers niet onnodig belemmerd moeten worden. Het Actorregister moet behouden blijven, maar kandidaten op MA-niveau zouden in principe moeten kunnen instromen.
- **Archon (RP):** verwijst naar eerdere discussies (ronde tafel 2022) en gemaakte afspraken toen en stelt dat het huidige advies vergaand is, terwijl de onderbouwing nog onvoldoende duidelijk is. Het voorstel is sterk gericht op universitaire opleidingen archeologie, terwijl het KNA-stelsel ook andere opleidingsroutes kent, zoals specialistische trajecten. Een te stringent systeem kan waardevolle instroom beperken. RP pleit voor een competentiegerichte benadering (zoals besproken) en stelt voor een verkenning uit te voeren naar alternatieve beoordelingsmethoden. Tevens worden kanttekeningen geplaatst bij de rol van universiteiten, die hun opleidingen niet primair als beroepsopleiding voor de KNA beschouwen. Er wordt gewezen op initiatieven uit het werkveld, zoals leer-werktrajecten en de ontwikkeling van de Archeologie Academie.
- **Saxion (FT):** verwijst naar een initiatief binnen E-RIHS om het opleidingslandschap nader in kaart te brengen. Saxion positioneert zich als beroepsopleiding die studenten startbekwaam

opleidt, in tegenstelling tot universiteiten. De huidige notitie houdt onvoldoende rekening met een gefaseerde ontwikkeling waarin werkervaring (GAP-analyse) een belangrijke rol speelt. FT: de brief pleit ook voor een bredere, competentiegerichte benadering.

- **NVAO (HvdV):** herkent de geschetste problematiek en constateert dat het systeem momenteel uit balans is. De vraag wordt gesteld of het huidige niveau toereikend is als dit strikt zou worden getoetst. De vraag is wel hoe je dat uitvoert.
- **RCE (BS):** wijst op de druk op universiteiten als gevolg van taakstellingen. De vraag hoe het vak in de praktijk wordt geleerd en gewaardeerd wordt blijft relevant. FT: Er wordt gewerkt aan een GAP-analyse (in samenwerking met Archon) om inzicht te krijgen in het huidige onderwijsaanbod en mogelijke hiaten.
- **CGA (DS):** geeft aan dat in de praktijk voor VTH een MA-niveau gecombineerd wordt met twee jaar werkervaring. Indien het opleidingsniveau onvoldoende aansluit, moet de sector dit opvangen. Dit vraagt om structurele oplossingen vanuit de beroepsgroep.
- **VOiA (HKms):** benadrukt dat wanneer bedrijven deze lacunes moeten opvangen, hiervoor ook structureel ruimte en ondersteuning nodig is.
- **SIKB (HK):** stelt voor een verkennende notitie op te stellen waarin wordt uitgewerkt:
 - wat nodig is voor de borging van aansluiting opleiding en de praktijk;
 - wat de rol van het CCvD daarbij is;
 - welke oplossingsrichtingen mogelijk zijn.
- **RWS (EG):** vraagt of deze problematiek ook in andere sectoren speelt. Dit wordt door meerdere leden bevestigd.
- **SIKB/JdB:** merkt op dat dit kansen biedt om gezamenlijk met andere sectoren op te trekken.

Besluit

- SIKB stelt een verkennende notitie op om het gesprek over aansluiting, rol CCvD i.r.t. kwaliteitsborging verder te structureren voor vervolgoverleg hierover.

Onderwerpen ter informatie

6. Notitie mechanisch boren

Toelichting

Het ministerie van I&W onderzoekt of de reikwijdte van de certificatieregeling **BRL SIKB 2100** voor mechanisch boren moet worden aangepast. Daarbij komen ook archeologische boringen in beeld. SIKB inventariseert hoe vaak mechanisch boren (met name dieper dan 10 meter) binnen archeologisch onderzoek voorkomt en door welke partijen dit wordt uitgevoerd.

Bespreking

- **VOiA (HKms):** vraagt of er een evaluatie volgt.
 - **Antwoord:** dit wordt verwacht.
- **CGA (DS):** vraagt aandacht voor boringen die minder diep zijn dan 10 meter.

Besluit

- De notitie wordt **voor kennisgeving** aangenomen.

7. Ontwikkeling KNA

Toelichting

In de vergadering van december 2025 heeft het CCvD gesproken over het hervatten van de herziening van de KNA. Afgesproken is om te starten op basis van een voorstel, waarbij onder meer de knelpuntenlijst van de NVAO en het onderwerp *Deponeren* worden betrokken. SIKB stelt voor om dit voorstel door te schuiven naar de vergadering van 17 juni. Aanleiding is dat het ministerie van OCW naar verwachting eind voorjaar duidelijkheid geeft over de uitkomsten van het overleg tussen de RCE, bedrijven en depots over het protocol **4010 Depotbeheer**. De impact hiervan is nog onduidelijk, waardoor uitstel noodzakelijk is.

Bespreking

- **JdB:** geeft aan dat de uitkomsten van het overleg nog niet bekend zijn.
- **VOiA (HKms):** benadrukt dat het proces al geruime tijd loopt (meer dan drie jaar) en dringt aan op voortvarende voortzetting na juni.
- **SIKB:** herkent dit signaal en onderstreept het belang van voortgang.

8. Overzicht handreikingen en leidraden

- Ter kennisname.

9. Financiën projecten

Toegelicht door: Henk Koster

- Wordt nagezonden.

10. Vaststelling conceptverslag CCvD 10 december 2025

Bespreking

- **RP:** verzoekt om aanwezigheid aan te passen.
- **FT:** wordt als afwezig geregistreerd.

Besluit

- Het verslag wordt vastgesteld met bovengenoemde wijzigingen.

11. Harmonisatieoverleg CI/TI Archeologie

- Er heeft geen overleg plaatsgevonden.

12. Verslag overleg KNA Gebruikersgroep

- Ter kennisname.
-

13. Mededelingen / W.v.t.t.k.

- **Jaarprogramma 2026:** de vastgestelde versie is beschikbaar (bijlage 13).
- **BIJ12 / Archeodepot:**
 - Actualiteiten worden mondeling toegelicht.
 - Signaal dat het nieuwe portaal leidt tot verdubbeling van tekens bij aanlevering.
 - IPO/LS: Vanuit IPO wordt gewerkt aan één aanspreekpunt; problematiek is deels technisch van aard.
 - EW/SIKB komt in juni met een notitie over stand van zaken/knelpunten werken met de Pakbon.
- **Archeologie Academie:** actuele stand van zaken (mondeling).
- **Vindhetverleden / E-RIHS:** actualiteiten (mondeling).
- **KASOA/E-RIHS-specialisten:** inschrijving gesloten.
- **Factsheets werken met de KNA:** gepubliceerd.
- **PASTA-cursus:** KNA Leidraad Stenen Gebouwen (ter kennisname).
- **SIKB Jaarcongres:** 24 september 2026.

Vergaderdata CCvD 2026:

- Woensdag 17 juni
- Woensdag 23 september
- Woensdag 9 december

Tijd: 13.30 – 16.30 uur

Locatie: Amersfoort, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

14. Rondvraag en afsluiting

- JdB: wijst op nieuwe Europese richtlijn met betrekking tot werken in asbest.

De voorzitter sluit de vergadering.
